

สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแร่ใยโรไทในประเทศไทย

กองเศรษฐธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี ได้พยายามค้นคว้าสำรวจหาแหล่งแร่ใยโรไทตลอดทั่วทุกภาคของประเทศ โครงการสำรวจแร่ลุ่มแม่น้ำโขง กองเศรษฐธรณีวิทยา ได้สำรวจแหล่งแร่ต่างๆ ในบริเวณจังหวัดเลยและโคคนพบแหล่งแร่ใยโรไทที่มีวาคอนขนาดใหญ่เป็นแห่งแรกที่แหล่งแร่บ่อหินขาวบริเวณภูห้วยหมาก ซึ่งอยู่ในบริเวณอำเภอเมืองโกลเซตติดต่อกับอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ แด่แหล่งแร่เนื้อโกลเกินไปไม่คุ้มกับการลงทุนในขณะนั้น จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.๒๕๑๓ ราคาและตลาดแร่ใยโรไทเริ่มไหวตัวขึ้นเป็นครั้งแรก จึงมีเหมืองแร่เปิดกิจการขึ้นมาหลายแห่งในจังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี และเชียงใหม่ ส่วนเหมืองแร่เขาไม้ไผ่ อำเภอทาศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ผลิตแร่ออกจำหน่ายเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๔ ผลผลิตแร่ใยโรไทคุณภาพดีเป็นลำดับตลอดมา ด้วยเหตุนี้ในช่วงเวลาปัจจุบันนักธุรกิจเหมืองแร่ได้สนใจและค้นหาแหล่งแร่ใยโรไทมากขึ้นทั่วทั้งประเทศ และได้ร่วจัดขอประทานบัตรทำเหมืองแร่เพิ่มขึ้นหลายแห่ง จึงพอสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐธรณีวิทยาของแหล่งแร่ในภาคต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. แหล่งแร่ในภาคเหนือ

แหล่งแร่ภูไม้ทอง ถึงอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เพียงแห่งเดียวก็มีปริมาณแร่สำรองเพียงพอที่จะเปิดกิจการทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ได้ ขอเสียมีอยู่ว่าตั้งอยู่ไกลจากท่าเรือกรุงเทพฯ มากกว่า ๗๐๐ กม. การขนส่งไปจำหน่ายต่างประเทศจึงไม่ค่อยสะดวก แหล่งแร่นี้มีการกำเนิดคอนไปในทางที่สะสมตัวจากน้ำทะเล (bedded deposit) จึงทำให้แร่บางชั้นมีมลทินสูง การคัดเนื้อแร่ให้ได้มาตรฐานจึงเป็นปัญหาหนึ่งที่ผู้ประกอบการทำเหมืองแร่จะต้องสนใจให้มาก นอกจากนี้ในบริเวณอำเภอสอง และทางทิศตะวันตกของอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ น่าจะเป็นบริเวณที่มีแหล่งแร่ใยโรไทอุดมสมบูรณ์อีกแห่งหนึ่ง ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ พบแต่แหล่งแร่ขนาดเล็กทั้งสิ้น

๒. แหล่งแร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปริมาณแร่สำรองและความบริสุทธิ์ของเนื้อแร่ของกลุ่มแหล่งแร่ในบริเวณจังหวัดเลย มีมากพอที่จะพัฒนาทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ได้ แต่การขนส่งออกจำหน่ายต่างประเทศไม่สะดวกเพราะอยู่ห่างจากท่าเรือกรุงเทพฯ มากกว่า ๕๕๐ กม. ผู้สนใจน่าจะคิดตั้งโรงงานบดแร่แต่งที่ริมแม่น้ำเลยในบริเวณบ้านธาตุ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แล้วส่งออกจำหน่ายต่างประเทศอีกทอดหนึ่ง

๓. แหล่งแร่ในภาคกลางและภาคตะวันตก

ได้ค้นพบแล้วหลายแห่ง ริมเทือกเขาตะนาวศรี ในเขตจังหวัดอุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี แหล่งแร่ในจังหวัดเพชรบุรีและราชบุรี ได้ผลิตแร่ออกจำหน่ายแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ แต่ในปัจจุบันได้เลิกกิจการทำเหมืองแร่ไปเกือบหมดสิ้นเพราะอุปสรรคเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ในระยะที่ลี้ดลงไป ส่วนในจังหวัดกาญจนบุรี และอุทัยธานีไม่สามารถจะเปิดเหมืองแร่ได้ในขณะนี้เพราะการคมนาคมไม่สะดวก

๔. แหล่งแร่ในภาคตะวันออก

ถึงแม้ว่าภาคตะวันออกของประเทศไทยมีสภาพทางธรณีวิทยาและชนิดของหินที่เป็นต้นกำเนิดของแร่แบไรท์อยู่หลายแห่งก็ตาม แต่ยังไม่พบแหล่งแร่ขนาดใหญ่พอที่จะเปิดกิจการเหมืองแร่ได้ มีพบแหล่งแร่ขนาดเล็กอยู่แห่งเดียวที่เขาพลตาดหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดชลบุรี โอกาสที่จะค้นหาแหล่งแร่แบไรท์เพิ่มเติมก็มีมากเช่นเดียวกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ

๕. แหล่งแร่ในภาคใต้

มีพบมากในบริเวณเทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี มีปริมาณแร่สำรองที่พบแล้วรวมกันไม่เกิน ๓.๕ ล้านเมตริกตัน ตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งแร่แต่ละแหล่งอยู่ไม่ห่างไกลจากฝั่งทะเลมากนัก การขนส่งแร่ดิบไปจำหน่ายต่างประเทศจึงนับได้ว่าสะดวกกว่าภาคอื่น ๆ แร่ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับทำโคลนผงที่ใช้ในการเจาะสำรวจปิโตรเลียม แต่แหล่งแร่ในบริเวณคลองงาย - ห้วยแก้ว อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าเนื้อแร่มีคุณสมบัติสูง น่าจะใช้เป็นวัสดุสำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ได้ และมีปริมาณแร่สำรองมากกว่า ๑.๒ ล้านเมตริกตัน ส่วนแหล่งแร่ในบริเวณเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดสงขลา ตรัง สตูล และในจังหวัดกระบี่ ยังไม่พบแหล่งแร่ที่มีปริมาณแร่สำรองมากเท่าแหล่งแร่ในบริเวณเทือกเขาหลวง แหล่งแร่ที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณนี้อยู่ที่ควนคินแดง บ้านเขาพระ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เนื้อแร่มีมลทินมากทำให้ยากแก่การคัดแร่ให้ได้มาตรฐานออกจำหน่ายได้ ผู้สนใจที่จะค้นหาแหล่งแร่ใหม่ ๆ ในบริเวณเทือกเขาหลวงและเทือกเขาบรรทัด ควรจะค้นหาในบริเวณหินชั้นชนิดต่าง ๆ ที่ล้อมรอบหินแกรนิตอยู่ไม่เกินระยะห่าง ๑ - ๕ กม. ในบริเวณเทือกเขาทั้งสองนี้จะมีแหล่งแร่หลายชนิดอยู่อีกมาก เพราะส่วนใหญ่เป็นภาคกัมพูชาแก่กว่าเขาถึง ส่วนโรงงานบดแร่ผงน่าจะตั้งได้ที่อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะเป็นศูนย์กลางของแหล่งแร่ทั้งหมดในบริเวณเทือกเขาหลวง